

Predikan i Kindaholms församling 2017 av Tobias Bäckström

Söndag efter jul

"Guds barn"

Jer 31:15-17

Gal 4:4-7

Matt 2:13-23

Ps: 129, 737, 194

Så här i jultid kommer ju ofta familjen i centrum. Dels att vi kommer samman som familjer, föräldrar, barn och syskon. Men också att det vi firar i jul är en familj. När Gud ville bli människa uppstod han inte fix färdig som en vuxen individ. Med tanke på att Jesus först i trettioårsåldern blev aktiv och började att agera hade man ju annars kunnat tänka sig det. Det sägs inte så mycket om honom fram till dess, så då var väl åren innan bara en onödig transportsträcka?

Men för att Jesus skulle bli människa, en verklig människa, en medlem i människosläktet, så behövde han föräldrar. Före barnet finns ju föräldrarna. Hade Jesus dykt upp på den mänskliga scenen ur tomma intet hade vi snarare betraktat han som en alien oavsett hur människolik han var i övrigt.

Varje människa har en far och en mor, som i sin tur har sina föräldrar. Vi är personer, som föds ur och in i en familj, i en historia som redan pågår. Vi väljer inte våra föräldrar, de har förmedlat livet till oss. Och föräldrarna väljer faktiskt inte *vilka* barn de skall ha även om de kan påverka hur många de vill ha. Barn är en gåva från Gud. Familjen är en skapelseordning som Gud har tänkt ut, vi är *inte* skapade för att vara individer i ett kollektiv. Familjen, inte individen, är urcellen i samhället.

Vi kan inte heller göra oss kvitt våra släktingar. Man förblir barn, syskon, förälder, farmor, kusin osv. livet ut. Sådana är människans villkor, vi hör till en familj. Därför föddes också Jesus, Guds evige Son, i en familj. Även om han var Marias enda barn, och Josef inte hans biologiska fader, så hade han släktingar, halvbröder och kusiner.

Samtidigt så hinner de knappt formas som familj innan yttre hot försöker förgöra dem. Jesus var förmodligen inte mer än ett halvår eller några månader gammal innan de tvingades fly till Egypten. Den maktfullkomlige Herodes försökte krossa en eventuell framtida tronpretendent i, bokstavligen, sin linda.

Herodes var förmodligen några år över 65 år gammal när han tog det fasansfulla beslutet att döda *alla* gossebarn i Betlehem, bara för att vara på den säkra sidan att få död på *ett*. Men den tidens mått var han redan en gammal man. Det var inte realistiskt att han skulle leva tills Jesus hade hunnit bli tillräckligt gammal för att utgöra ett konkret hot mot hans tron.

Detta säger något om hur makt korrupperar människor till vansinne. I höstas tvingades president Mugabe bort från makten i Zimbabwe vid en ålder av 93 år. Alla utomstående undrar naturligtvis vad det är som gör att en sådan gammal man så till varje pris försöker

klamra sig fast vid makten. Varför unnar han sig inte en pensionering? Han hade kunnat avgå med värdighet istället för att bli borttvingad av personer som han tidigare hade litat på. Men för dessa män hade makten blivit ett mål i sig, inte ett medel att förverkliga sin politik.

Men den här berättelsen visar också hur Gud förutser och förekommer det onda. Den lilla familjen, Maria, Josef och Jesusbarnet framstår som så bräckliga och värlösa, allt hänger på en skör tråd. Den heliga familjen är hotad mitt i en farlig värld. Ändå är de trygga. De har inga livvakter, inga arméer som skyddade dem, men de har Guds försyn. Gud skickar sin ängel som varnar dem i tid. Genom att följa dessa anvisningar var familjen verkligen trygg och säker.

Vi ser hur fokus flyttas från Maria till Josef nu. Det har handlat mycket om Maria hittills under julen, Josef har funnits i bakgrunden och mest varit passiv. Men nu är det han som får änglabesök och agerar och Josef visar sig lika trogen som sin unga trolovade. Han följer ängelns anvisningar och bryter genast upp, trots att det är mitt i natten.

Josef är en sann förebild för en familjefar. Han tog hand om sin familj. Han prioriterade den framför sin egen säkerhet och sin egen bekvämlighet. Det var en helig uppgift för honom att sätta familjen i främsta rummet.

I vår tid växer barn ofta upp med svaga familjeband och kanske särskilt med frånvarande fäder. Att ha familj ska helst inte behöva leda till uppoffringar, vare sig av livsinkomst eller privata intressen. Man har ibland sett familjeband som en fiende till den individuella friheten. Men Jesus själv är det tydligaste exemplet på hur äkta frihet inte hindras av lydnad för föräldrarna och trohet mot familjebanden. När tiden är inne gick han den väg som var hans även om hans familj inte förstod honom.

Vi behöver vi påminna oss om att varje familj är helgad, det är Guds egen institution för att trygga och möjliggöra det uppväxande släktet.

Josef tog alltså sin familj till Egypten. Där fanns en judisk diaspora i landet, som han förmodligen kunde ansluta sig till. Och sen står de en väldigt talande mening när ängeln kommer till Josef i drömmen för att uppmana honom att återvända: ”De som ville ta barnets liv är döda.” Ja, Herodes dog kort efter detta. Att han på detta sätt bokstavligen gick över lik för att behålla makten var alltså helt meningslöst, nu dog han ändå. Tyranniet förlorar alltid till slut. Våldet och ondskan kan se ut att segra, men det är alltid tillfälligt. Den som tar till svärd ska förgås med svärd, sa Jesus vid ett tillfälle. Den som med orättfärdiga medel håller fast vid makten förlorar den till slut.

Men Josef, Maria och Jesus slår sig ner i Nasaret. Jesus växer upp som barn till sina föräldrar. Han växte upp i en bestämd kultur, i ett folk med sin historia. Av sin mor lärde han sig tala arameiska. Av sin far lärde han sig snickarens yrke. Och det står att han lydde sina föräldrar i allt. Under 30 år levde han ett vanligt familjeliv i Nasaret.